

УТВЪРЖДАВАМ:
(проф. д-р Даниел Вачков)

ПРАВИЛНИК
ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА НАУЧНИ СТЕПЕНИ
И ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНИ ДЛЪЖНОСТИ
В ИНСТИТУТА ЗА ИСТОРИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ ПРИ БАН

Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Този Правилник урежда условията, реда, процедурите, общите и специфични изисквания по приемане и обучение на докторанти, по придобиване на научни степени, по заемане на академични длъжности в Института за исторически изследвания (ИИСТИ) при БАН. Той е съгласуван с Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН, приет на 54-то заседание на Общото събрание (ОС), проведено на 28.03.2011 г., изменен и допълнен на 59-то заседание на Петото ОС на БАН от 11.07.2011 г. и на 39-то заседание на Седмото ОС на БАН от 29.10.2018 г.

(2) В дейността си по развитието на академичния състав Институтът за исторически изследвания (ИИСТИ) при БАН се ръководи от:

1. Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Закона за Българската академия на науките (ЗБАН) и Закона за висшето образование (ЗВО);
2. Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ППЗРАСРБ), приет от МС;
3. Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН;
4. Устава на БАН;
5. Този Правилник.

(3) При несъответствие или противоречие между различните документи предимство има юридическият документ от по-висок ранг съгласно ал. 2.

Чл. 2. (1) Оценката за съответствие с минималните изисквания на ЗРАСРБ, на ППЗРАСРБ, на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН и на този Правилник, както и оценяването на получени научни резултати, научен принос и оригиналност на представените трудове, на дисертационните трудове за придобиване на научни степени и на кандидатите за заемане на академичните длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“ се извършва от научно жури (НЖ), създадено и функциониращо при условията и по реда на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и този Правилник. За всяка конкретна процедура съставът на НЖ се определя от Научния съвет (НС) по предложение на съответната секция в ИИСТИ.

(1а.) Секцията, от чийто състав се предлага кандидатура за придобиване на научна степен или конкурс за заемане на академична длъжност, извършва предварителна проверка за регистрацията на предлаганите членове на научното жури в Регистъра за академичните длъжности и дисертации, поддържан от НАЦИД, доказваща, че те отговарят на националните минимални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ. Тази проверка се санкционира от Научния съвет на ИИСТИ.

Първото заседание на научно жури за придобиване на научна степен или за заемане на научна длъжност се свиква от ръководителя на секцията, от чийто състав е кандидатът за съответната научна степен или за чиито нужди е обявен конкурсът за заемане на съответната научна длъжност.

(1б) Когато при оценяването по ал. 1 член на научното жури установи или се получи писмен сигнал за плагиатство, който не е анонимен и е мотивиран, научното жури задължително се произнася с решение относно наличието или липсата на плагиатство в представените от кандида-

тите научни изследвания по ред, установен в ЗРАСРБ. В тези случаи, преди да сепроизнесе, научното жури дава възможност на кандидата да представи своето становище. При постъпил сигнал за плагиатство в започнала процедура за оценяване по ал. 1 тя не може да бъде прекратена поради оттегляне на документите на кандидата.

(2) Директорът назначава със заповед състава на НЖ, приет по реда на ал. 1. При констатирано нарушение той може да върне в НС процедурата за ново разглеждане.

(3) За членове на научното жури се избират лица, хабилитирани в български висши училища или научни организации, с резултати в съответната специалност и/или професионално направление за обявения конкурс или тема на дисертационен труд, а при невъзможност – в съответната научна област, включени в регистъра по чл. 2а от ЗРАСРБ, и/или учени от чуждестранни висши училища или научни организации с резултати в съответната специалност и/или професионално направление, и/или научна област. При интердисциплинарност на обявения конкурс или тема на дисертационния труд най-малко един член на журито трябва да бъде от друга научна област, към която обявеният конкурс или тема на дисертационния трудима отношение. Изборът се осъществява от две обособени групи – на външни и на вътрешни членове. „Външни“ членове на НЖ за ИИСТИ са учените, които в продължение на последните пет години не са имали трудови правоотношения с ИИСТИ към датата на утвърждаване на НЖ.

(4) Членовете на научното жури трябва да отговарят на съответните минимални национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ.

(5) При избор на научно жури се определя и по един външен и един вътрешен резервен член, които трябва да отговарят на съответните минимални национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ.

(6) Резервният член от съответната квота може да стане редовен член на журито по преценка на самото жури, в случай че:

1. редовният член на журито заяви в писмена форма до председателя своето нежелание да продължи да бъде член на журито, без да е необходимо посочването на мотиви, или
2. без заявление в писмена форма, ако има наличие на доказани обективни пречки (тежко заболяване, дългосрочна командировка в чужбина и др.), поради които не е в състояние да изпълни своите задължения.

(7) За членове на научното жури по ал. 1 не могат да бъдат избирани:

1. лица, които по смисъла на § 1, т. 5 от допълнителните разпоредби на ЗРАСРБ са свързани лица с кандидат за придобиване на научна степен, както и лица, които имат частен интерес, който може да повлияе върху безпристрастното и обективното изпълнение на работата им като членове на журито;
2. лица, които имат публикации в приложения списък по конкурса в съавторство с кандидат в съответния конкурс;
3. лица, които по смисъла на § 1, т. 2а от допълнителните разпоредби на ЗРАСРБ имат конфликт на интереси с кандидат за придобиване на научна степен или за заемане на академична длъжност или за които са налице ограниченията по чл. 33 от ЗРАСРБ;
4. лица, за които е доказано по законоустановения ред плагиатство в научните им трудове;
5. лица, които са освободени от академична длъжност на основание чл. 35, ал. 1, т. 2 от ЗРАСРБ;
6. лица, които са били членове на научното жури по предходните две последователни процедури от начален до финален етап за защита на дисертационен труд и/или за заемане на академична длъжност в едно и също професионално направление в ИИСТИ в рамките на една календарна година в случаите, когато има достатъчно хабилитирани лица в това професионално направление.

(8) Не се провеждат заседания на журито в намален състав, включително и по ал. 11 и 12. На своето първо заседание НЖ по ал. 1 избира един от членовете си за председател и определя от състава си рецензенти.

(9) Решенията на журито се приемат с явно гласуване и с обикновено мнозинство. При гласуванията за защита на дисертация и при заключителните гласувания при конкурси за заемане на академични длъжности не се допуска гласуване „въздържал се“.

(10) Първото заседание на НЖ може да се проведе и неprisъствено, като се използват възможностите на информационно комуникационните технологии (ИКТ).

(11) При обективна невъзможност за присъствено гласуване на член от състава на научното жури на заключителното заседание решенията могат да се вземат и неприсъствено. Неприсъствено могат да гласуват не повече от двама членове при седемчленно жури и не повече от един при петчленно жури.

Чл. 3. Институтът за исторически изследвания, чрез научния секретар, изпраща в Националния център за информация и документация (НАЦИД) по един екземпляр отзащитените дисертационни трудове и авторефератите към тях на хартиен и електронен носител, информация за издадените дипломи за придобита образователна и научна степен „доктор“ и научна степен „доктор на науките“, както и за избраните на академични длъжности лица в срок до 14 дни след датата на издаването на дипломата, съответно датата на избора.

Глава втора

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ КАНДИДАТИТЕ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА НАУЧНИ СТЕПЕНИ И ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНИ ДЛЪЖНОСТИ В ИИСТИ

Чл. 4. С цел гарантиране на високо научно равнище на академичния състав, кандидатите за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИИСТИ трябва да отговарят на следните общи и специфични изисквания:

(1) При защита на дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен **„доктор“** кандидатът трябва:

1. да притежава образователно-квалификационната степен „магистър“;
2. да отговаря на изискванията на Правилника на Центъра за обучение при БАН;
3. да отговаря на минималните изисквания на БАН и на този Правилник в Област 2. Хуманитарни науки, съгласно Приложение № 1 – неразделна част от този Правилник;
4. да е изпълнил утвърдената от НС образователна и научна програми и да е отчислен с право на защита;
5. да е представил в завършен вид дисертационен труд, одобрен от съответната секция;
6. да има най-малко 3 публикации (може и приети за печат) по темата на дисертацията в специализирани научни издания или научни сборници;
7. да няма доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове.

(2) При защита на дисертационен труд за придобиване на научната степен **„доктор на науките“** кандидатът трябва:

1. да притежава образователната и научна степен „доктор“ и да отговаря на минималните изисквания на БАН и на този Правилник за област 2. Хуманитарни науки, съгласно Приложение № 1 – неразделна част от този Правилник;
2. да е публикувал значителна част от дисертационния труд под формата на монография или равностойни на нея изследователски студии и статии в специализирани научни издания.
3. да няма доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове;
4. дисертационният труд за придобиване на научната степен **„доктор на науките“** се подготвя самостоятелно и не може да повтаря буквално темата и значителна част от съдържанието на представения за придобиване на образователната и научна степен

„доктор“.

(3) Дисертационните трудове за получаване на образователната и научна степен „доктор“ и за научната степен „доктор на науките“ може да включват резултати от колективни работи. Едни и същи публикации не могат да бъдат включени в две или повече дисертации за получаване на една и съща научна степен освен в случаите, когато резултатите, описани в тях, могат да бъдат разделени по методичен и (или) авторски принос чрез разделителен протокол между авторите.

(4) Кандидатът за академичната длъжност **„асистент“** трябва да притежава образователната степен „магистър“. Преимущество е той да е докторант, изпълнил образователната и научните си програми и/или да е докторант, отчислен с право на защита.

(5) Кандидатът за академичната длъжност **„главен асистент“** трябва:

1. да притежава образователната и научна степен „доктор“, съгласно Приложение № 1 – неразделна част от този Правилник;
  2. да има научни публикации в специализирани научни издания, свързани с темата на конкурса;
  3. да има участия с доклад или съобщение в научни форуми по проблемите, разработвани в секцията, за чиито нужди е обявен конкурсът.
- (6) Кандидатът за академичната длъжност „доцент“ трябва:
1. да притежава образователната и научна степен „доктор“, съгласно Приложение № 1 – неразделна част от този Правилник;
  2. да има поне 2 години стаж по специалността на академичната длъжност „главен асистент“;
  3. да е публикувал хабилитационен труд – монография, който е извън темата на дисертацията и със съществен научен принос, в съответствие с минималните изисквания в Приложение № 1, Група от показатели „В“ – неразделна част от този Правилник;
  4. да е публикувал изследователски студии и статии и/или да е публикувал монография, която не е представена като основен хабилитационен труд и/или да е участвал в изготвяне на колективна монография/съставяне на документални сборници с исторически извори/на енциклопедии/на научни справочници, съгласно минималните изисквания в Приложение № 1, Група от показатели „Г“ – неразделна част от този Правилник. Тези публикации не трябва да повтарят представените за придобиването на образователната и научна степен „доктор“, научната степен „доктор на науките“ и за заемането на академичната длъжност „главен асистент“;
  5. да има цитирания (без автоцитирания) в научни публикации на български и чужди учени, съгласно минималните изисквания в Приложение № 1, Група „Д“ – неразделна част от този Правилник;
  6. да няма доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове.
- (7) Кандидатът за академичната длъжност „професор“ трябва:
1. да притежава образователната и научна степен „доктор“, съгласно Приложение № 1, Група от показатели „А“ – неразделна част от този Правилник;
  2. да има поне 5 години стаж по специалността на академичната длъжност „доцент“;
  3. да е публикувал хабилитационен труд – монография, който е извън темата на дисертацията и със съществен научен принос, в съответствие с минималните изисквания в Приложение № 1, Група от показатели „В“ – неразделна част от този Правилник;
  4. да е публикувал изследователски студии и статии и/или да е публикувал монография, която не е представена като основен хабилитационен труд и/или да е участвал в изготвяне на колективна монография/съставяне на документални сборници с исторически извори/на енциклопедии/на научни справочници, съгласно минималните изисквания в Приложение № 1, Група от показатели „Г“ – неразделна част от този Правилник. Тези публикации не трябва да повтарят представените за придобиването на образователната и научна степен „доктор“, научната степен „доктор на науките“ и за заемането на академичната длъжност „главен асистент“ и на академичната длъжност „доцент“;
  5. да има цитирания (без автоцитирания) в научни публикации на български и чужди учени, съгласно минималните изисквания в Приложение № 1, Група от показатели „Д“ – неразделна част от този Правилник;
  6. да отговаря на минималните изисквания в Приложение № 1, Група от показатели „Е“ – неразделна част от този Правилник;
  7. да има участия в национални и/или международни научни форуми;
  8. да няма доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове.
- (8) Кандидат за академичната длъжност „професор“ ще има предимство при равни други условия, ако притежава научната степен „доктор на науките“.
- (9) Кандидатите за научната степен „доктор на науките“ и за академичната длъжност „професор“ трябва да имат ясно очертана научна тематика, в която са водещи изследователи.

Глава трета ПРИЕМ И ОБУЧЕНИЕ НА ДОКТОРАНТИ

Чл. 5. (1) Процедурата за приемане на редовни и задочни докторанти се определя от Правилника за дейността на Центъра за обучение (ЦО) при БАН и Академичния съвет (АС) на ЦО и този Правилник. Тази процедура е ежегодна и започва със заявка до ЦО за отпускане на съответната бройка по научните специалности в ИИСТИ, направена по предложение на секциите и утвърдена от Научния съвет. По ред, определен с чл. 3 (ал. 1 и ал. 2) в Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН, конкурсът за докторанти по отпуснатите от ЦО бройки се публикува в Държавен вестник (ДВ). В срок до една седмица той се обявява на интернет-страницата на ИИСТИ. Конкурсът започва да тече от датата на обявяването му в ДВ.

(2) Приемането и обучението на докторанти, чуждестранни граждани, става при спазване на изискванията на българското законодателство и правилниците на МОН и БАН.

(3) Срокът за подаване на документи за участие в конкурса е два месеца от момента на обявяването му в ДВ.

(4) Кандидатите за участие в конкурса за докторанти подават молба до Директора на ИИСТИ за допускане и следните документи:

1. автобиография;
2. диплома за образователно-квалификационна степен „магистър“;
3. удостоверение за признато висше образование, ако дипломата е издадена отчуждестранно висше училище;
4. медицинско свидетелство;
5. свидетелство за съдимост;
6. списък на публикации, ако има такива;
7. копие от документ за внесена такса, ако се изисква такава.

(5) Редовността на документите на участниците в конкурса се проверява от назначена от Директора комисия в състав: Директора или определен от него заместник, ръководителя на секцията, заявила докторантурата и преподавател в докторската програма. Срокът за извършване на проверката е до една седмица след изтичане срока за подаване на документи. За резултатите от проверката кандидатите се уведомяват писмено в срок до 14 дни от изтичане на срока за подаване на документи. Уведомлението играе роля на документ за допускане / недопускане на кандидата до участие в конкурса.

(6) До участие в конкурса се допускат кандидатите за докторанти, които имат общ успех от дипломата за образователно-квалификационната степен „магистър“ най-малко „много добър“ (4,50).

Конкурсът за докторанти се състои от писмен и устен изпит по специалността на докторската програма по конспект, приет от НС на ИИСТИ и изпит по един избран от тях чужд език. Изпитът по специалността (писмен и устен) се провежда от комисия, която се предлага от НС и се назначава от Директора. Изпитът по чужд език се провежда от комисия, която се определя от ЦО.

(7) Конкурсът се провежда в рамките на една седмица до четири месеца след датата на обявяването му и не по-рано от 1 месец от уведомлението за допускане до участие.

Кандидатите за докторанти се допускат до устен изпит по специалността при успех от писмения изпит, не по-нисък от „много добър“ (4,50).

Успешно издържали конкурса са кандидатите, които са получили средна оценка от писмения и устния изпит по специалността, не по-ниска от „много добър“ (4,50) и оценка „добър“ (4,00) на изпита по чужд език.

Чл. 6. (1) Кандидатите, участващи във всеки отделен конкурс, биват класирани според успеха, постигнат на изпита по научната специалност, от комисията за провеждане на този изпит.

(2) В срок не по-късно от 10 дни след приключване на конкурсната процедура по всеки отделен конкурс документите, подадени от кандидатите, и протоколите от изпитите постъпват в секцията, която ще осъществява обучението на докторанта.

(3) Ръководителят на секцията докладва резултатите от конкурса пред НС и предлага за избор класирания се на първо място кандидат. Ако местата са повече от едно, предложението се съобразява с класирането на кандидатите за обявените места.

(4) НС взема решение за зачисляване на успешно издържалите конкурса кандидати. В решението се посочва и научният ръководител на докторанта, който се избира по предложение на съответната секция. За научен ръководител се избира хабилитирано лице, което може да бъде учен, външен за ИИСТИ. При необходимост може да се определи и втори научен ръководител. Директорът, научният ръководител и докторантът подписват договор, Приложение А, неразделна част от настоящия правилник. На основата на решенията на НС по ал. 4 Директорът издава заповед за зачисляване на докторанта.

(5) В срок не по-късно от 3 месеца след решението по ал. 4, научният ръководител, след консултация с докторанта, предлага тема на докторската дисертация. НС утвърждава работното наименование на темата.

Чл. 7. (1) Формата на обучение на докторанти за образователната и научна степен „доктор“ в ИИСТИ е редовна, задочна, самостоятелна и дистанционна.

(2) Зачисляването на задочни докторанти става по процедурите и реда, определени за редовните докторанти.

(3) Кандидатът за зачисляване в докторантура на самостоятелна подготовка подава в секцията проект на дисертационен труд, разработен в основната му част, както и библиография. Представената част от дисертационния труд се обсъжда от семинара на секцията в присъствието на кандидата. При липса на поне 5 хабилитирани лица в секцията, семинарът се разширява със заповед на Директора с външни хабилитирани лица, предложени от секцията, специалисти в областта на процедурата. При положителна оценка, семинарът предлага на НС зачисляване в докторантура на самостоятелна подготовка и научен ръководител, който трябва да е хабилитирано лице.

(4) НС утвърждава работното наименование на темата на бъдещата дисертация на зачисления докторант и научния му ръководител. При необходимост може да се определи и втори научен ръководител или консултант. На основата на решението на НС Директорът издава съответна заповед.

(5) Промяна на темата на дисертационния труд и/или на научния ръководител се допуска по изключение, но не по-късно от 3 месеца преди заседанието на секцията за предварителното обсъждане. Промяната се извършва със заповед на Директора въз основа на решение на НС по предложение на секцията.

Чл. 8. (1) Обучението на докторантите се осъществява по индивидуален план при условия и ред, определени от Правилника за дейността на ЦО и АС при БАН. Докторантите се атестират от НС в края на всяка академична година.

(2) Докторантите представят пред семинара на секцията отчет за извършваните дейности, който съдържа научна част (докладване на получените резултати) и отчет за изпълнението на индивидуалния план. Научният ръководител дава писмено мнение за работата на докторанта пред семинара на секцията и предлага съвместно с докторанта конкретизация на индивидуалния учебен план на докторанта за следващата година. Семинарът на секцията приема: 1. становище за изпълнението на индивидуалния учебен план и оценка на дейността на докторанта; 2. предложение за атестация на докторантите; 3. предложение за конкретизация на индивидуалния учебен план за следващата година; 4. препоръки за по-нататъшното развитие на докторантурата, като при необходимост препоръчва конкретизация на темата или смяна на научния ръководител. Предложенията по т. 2, 3 се утвърждават от НС.

(3) Освен отчитането по реда на чл. 8, ал. 3 редовните докторанти отчитат своята работа и в края на всяко тримесечие, като представят пред ръководителя на секцията доклад за изпълнението на индивидуалния им учебен план, към който се прилагат отчет за работата, извършена по дисертационния труд или докторския минимум, заверен от научния ръководител и потвърден с доказателствен материал.

(4) Продължителността на обучението е както следва:

1. за редовна и самостоятелна форма на обучение – до 3 години;
2. за задочна форма на обучение – до 4 години.

(5) Преди изтичане на срока за подготовка докторантът представя доклад за постигнатите от него резултати пред семинара на секцията, където е зачислен. Семинарът чрез гласуване на присъстващите хабилитирани и нехабилитирани учени прави едно от следните предложения за решение от НС:

- а) Докторантът да бъде отчислен с право на защита, ако е изпълнил образователната си програма, включена в индивидуалния учебен план, в съответствие с изискванията на ЦО на БАН и е провел съществена част от включените в индивидуалния план научни изследвания. Правото на защита може да бъде упражнено не по-късно от 5 години от решението на НС за зачисляване. В случай, че дисертацията е представена в завършен вид в рамките на срока на докторантурата, успешното разкриване на процедура за насочване към защита се приема за отчисляване с право на защита.
- б) срокът на подготовка на докторанта да бъде удължен еднократно до 1 година без право на стипендия;
- в) докторантът, ако е положил всички необходими изпити, да бъде отчислен с право на защита до 2 години;
- г) докторантът да бъде отчислен без право на защита, ако не е положил изпитите, заложиени в образователната му програма и/или докладваните резултати са неудовлетворителни.
- (6) В срок до един месец след изтичането на срока на обучение ръководителят на секцията внася в НС съответното решение на семинара на секцията по предходната ал. 5.
- Докторант, който не представи доклад за постигнатите от него резултати пред семинара на секцията, където е зачислен, в срока по ал. 2 на чл. 8, се отчислява без право на защита със заповед на Директора.
- (7) Докторантите имат право да прекъсват обучението си по уважителни причини в срок до една година, по майчинство – до две години. Прекъсването на докторантурата се извършва след подаване на мотивирана молба от докторанта до Директора с приложен документ за причината (причините). Молбата се удостоверява от научния ръководител и се разглежда от Научния съвет. След положително решение на НС се издава заповед на Директора за периода на прекъсване. За срока на прекъсването редовните докторанти **запазват своите права**, но не получават стипендия.

Глава четвърта ЗАЩИТА НА ДИСЕРТАЦИОННИ ТРУДОВЕ ЗА ПОЛУЧАВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“ И НА НАУЧНАТА СТЕПЕН „ДОКТОР НА НАУКИТЕ“

Раздел първи

Чл. 9. (1) Процедурите по защита на дисертационен труд за образователната и научна степен „доктор“ за трите форми на обучение (редовна, задочна и на самостоятелна подготовка) се предхождат от предварителна защита на проект на труда пред семинар на съответната секция. До обсъждане се допускат само докторанти, отчислени с право на защита или представили в вид завършен дисертационен труд в рамките на срока на обучението. Семинарът на секцията има за задача да прецени дали кандидатът отговаря на минималните изисквания на БАН, описани в Приложение 1 към този правилник и на приетите от НС на ИИСТИ изисквания; дали представеният дисертационен труд покрива научните критерии за подобен тип работа.

(2) Докторантът представя дисертацията си на научния ръководител, който преценява готовността за защита, като е длъжен да се произнесе в едномесечен срок от представянето на дисертационния труд. При положителна оценка на готовността на докторанта за защита на дисертационния труд научният ръководител предлага на семинара на секцията откриване на процедура за предварително обсъждане.

(3) При отрицателна оценка на научния ръководител, както и при непроизнасяне в срока по ал. 2 докторантът може да отнесе въпроса за разглеждане пред семинара на секцията, който се произнася окончателно за готовността за защита.

(4) Преди вътрешното обсъждане на предложения труд ръководителят на секцията и научният ръководител на докторанта проверяват съответствието на текста за плагиатство. Двата съставят протокол за наличието или липсата на плагиатство. Протоколът е неразделна част от административната документация, съпровождаща дисертационния труд. Ако научният ръководител е и ръководител на секцията, секцията посочва още един хабилитиран участник в проверката.

(5) При установено наличие на плагиатство докторантът може да поиска от Директора повторна проверка. Директорът със своя заповед осигурява повторна проверка от тричленна комисия, която той оглавява. Резултатите от втората проверка са окончателни и се фиксират в прото-

кол. Когато повторно се установи плагиатство, Директорът спира по-нататъшната процедура и уведомява НС, който взема окончателното решение.

(6) На заседанието на секцията по ал. 1 присъстват поне 5 хабилитирани лица, специалисти в областта на дисертацията и/или в свързана с нея област. От тях поне 3 са професори или доктори на науките. При липса на необходимия брой хабилитирани лица, по предложение на секцията, семинарът се разширява със заповед на Директора с външни за секцията хабилитирани лица, специалисти в областта на процедурата. На обсъждането задължително се изслушват докторантът и научният ръководител.

(7) Дисертационният труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ трябва да съдържа научни резултати, които представляват оригинален принос в науката. Дисертационният труд трябва да показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични познания по съответната специалност и способности за самостоятелни научни изследвания.

(8) Дисертационният труд трябва да бъде представен във вид и обем, съответстващи на изискванията на обучаващата секция. Дисертационният труд трябва задължително да съдържа: заглавна страница; съдържание; увод; изложение; заключение – резюме на получените резултати с подчертаване на оригиналните приноси; библиография.

(9) Заседанието на семинара завършва с приемане на решение с явно гласуване и обикновено мнозинство относно качествата на предложениия труд и при положително становище се предлага състав на НЖ. При отрицателно становище семинарът предлага доработване или преработване на дисертационния труд в рамките на 6 месеца.

Чл. 10. (1) Ръководителят на секцията представя доклад в НС по ал.9 на чл.9. Научният съвет взема решения в срок не повече от един месец след предварителното обсъждане, както следва:

1. за изпълнението на образователната и научна програми на докторанта;
2. за отчисляване на докторанта с право на защита;
3. за откриване на процедура по публична защита на дисертационния труд;
4. за състава на научното жури;
5. за датата на публичната защита.

(2) В срок не повече от 7 дни след решението на НС Директорът отчислява докторанта, утвърждава състава на НЖ, определя дата и час на публичната защита. Един екземпляр от заповедта се изпраща на научния секретар на ИИСТИ, който осигурява подходяща зала за провеждане на публичната защита.

(3) Датата на публичната защита не може да бъде след повече от три месеца от заповедта на Директора.

Чл. 11. (1) В десетдневен срок след заповедта на Директора по ал. 2 на чл. 10 докторантът представя в секретариата на НС следните документи:

1. заявление по образец с опис на приложените документи;
2. дисертационния труд в 4 екземпляра;
3. автореферата в 8 екземпляра на български език и на един от международните езици, който традиционно се ползва в съответната научна област;
4. отразява своите индивидуални наукометрични показатели и представя доказателствен материал, че отговарят на приетите за БАН и ИИСТИ минимални изисквания;
5. списък на публикациите по темата на дисертацията;
6. копия от публикациите в 4 екземпляра;
7. списък на участията на докторанта в научни форуми по темата на дисертацията;
8. справка за приносите в дисертацията, изготвена от докторанта;
9. творческа автобиография в 4 екземпляра;
10. документ за внесена такса за публична защита, ако такава е необходима.

(2) Документите по ал. 1 се представят на хартиен носител. Документите по ал. 1, т. 3 и ал. 1, т. 8 се предоставят и на електронен носител за публикуване на интернет-страницата на Института.

Чл. 12. (1) НЖ за защита на дисертация за получаване на образователната и научна степен „доктор“ са в състав от пет лица. Членовете на НЖ трябва да отговарят на съответните минимални национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ. Най-малко трима от членовете са външни за ИИСТИ. Най-малко един от членовете на журито трябва да е професор. Научният ръко-

водител на докторанта не може да бъде член на журито, освен при условията и реда на §40 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на ЗРАСРБ.

(2) В състава на НЖ по ал. 1 се предвиждат винаги 2 резервни членове: 1 вътрешен и 1 външен, които също трябва да отговарят на съответните минимални национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ.

(3) Включването на резервен член на мястото на редовно избран по ал.4 на чл.2 може да удължи процедурата с един месец. Удължаването на срока става с решение на журито.

(4) Избраните за рецензенти членове на журито получават по един екземпляр от дисертацията. Един екземпляр получава председателят на журито, който организира запознаването на останалите членове с нея. Четвъртият екземпляр се депозира в Библиотеката на ИИСТИ и при положение, че докторантът е дал писмено своето съгласие в съответствие с чл. 15 от Закона за авторското право, дисертацията може да бъде четена по реда на ползване на библиотечните материали.

(5) Всички членове на журито получават по един екземпляр от автореферата. Автореферат се представя и в Библиотеката на ИИСТИ.

Чл. 13. (1) Научното жури провежда две редовни заседания. Решенията се вземат с явно гласуване и с обикновено мнозинство.

(2) Първото заседание на НЖ се свиква по инициатива на Директора на ИИСТИ. Заседанието е закрито и може да се проведе и присъствено като се използват възможностите на интернет връзка. На първото заседание НЖ определя председател, проверява изпълнението на нормативните изисквания по вече отминалите процедури на докторантурата, взема решение за допускане на кандидата до оценяване. Оценяване на дисертационен труд по предходното изречение се извършва само за лицата, които отговарят на минималните изисквания, приети от ИИСТИ. На това заседание членовете на НЖ избират от своя състав председател и двама рецензенти, единият от които задължително е учен, външен за ИИСТИ. За председател на НЖ се определя вътрешен член.

(3) Останалите трима членове на НЖ изготвят становища.

(4) Рецензиите и становищата задължително съдържат положителна или отрицателна оценка. Те се предават в срок до три месеца от заповедта на Директора за определяне на НЖ в три екземпляра на хартиен и на електронен носител в секретариата на НС.

(5) Единият екземпляр от рецензиите и становищата се предава на докторанта, вторият се предава в Библиотеката, а третият се съхранява в секретариата на НС.

(6) Секретариатът на НС организира публикуването на рецензиите, становищата, автореферата на дисертацията на български език и на един от международните езици, който традиционно се ползва в съответната научна област на интернет-страницата на ИИСТИ.

(7) Публикацията по ал. 6 се осъществява в срок до една седмица от постъпването на рецензиите и становищата в Института, но най-малко един месец преди второто редовно заседание на научното жури.

Чл. 14. (1) На второто редовно заседание на НЖ се провежда публичната защита на дисертационния труд. Заседанието е открито. Датата и часът на откритото заседание се обявяват от Председателя на НЖ на интернет-страниците на БАН и на ИИСТИ две седмици преди заседанието.

(2) На откритото заседание по ал.1:

1. председателят на НЖ представя докторанта;

2. докторантът прави кратко изложение на основните резултати от дисертационния труд;

3. членовете на НЖ прочитат своите рецензии и съответно – становища;

4. членовете на НЖ и всеки присъстващ на защитата може да прави изказвания и да задава въпроси към докторанта;

5. докторантът отговаря на въпросите;

6. всеки член на журито публично обявява своята оценка – положителна или отрицателна;

7. Председателят обявява крайния резултат от защитата.

Чл. 15. (1) За успешно защитен се счита дисертационен труд, за който има поне една положителна рецензия и е получил най-малко три положителни оценки при защитата.

(2) При успешна защита решението на НЖ е окончателно и влиза в сила от момента на вземането му.

(3) При неуспешна защита дисертацията се връща за преработване. Ако кандидатът желае, не по-късно от една година след датата на връщането се обявява нова процедура за защита. Втората процедура за защита е окончателна.

Раздел втори

Чл. 16. (1) Дисертационният труд за придобиване на научната степен „доктор на науките“ се подготвя самостоятелно и не може да повтаря темата и значителна част от съдържанието на дисертацията, с която е придобита образователната и научна степен „доктор“.

(2) Дисертационният труд по ал. 1 трябва да съдържа теоретични обобщения и решения на големи научни и научноприложни проблеми, които съответстват на съвременните постижения и представляват значителен и оригинален принос в науката.

(3) Процедурите по защита на дисертационен труд за научната степен „доктор на науките“ се предхождат от предварителна защита на проект на труда пред семинар на съответната секция. За целта кандидатът представя пред Директора на ИИСТИ: заявление за организиране на предварителното обсъждане; копие от диплома за степента „доктор“; дисертационния труд в два екземпляра и два автореферата; списък на публикациите по темата на дисертацията и копия от самите публикации. Семинарът на секцията има за задача да прецени дали кандидатът отговаря на минималните изисквания на БАН и на приетите от НС на ИИСТИ изисквания; дали представеният дисертационен труд покрива научните критерии за подобен тип работа.

(4) Ако семинарът на секцията одобри работата на кандидата, ръководителят на секцията предлага на НС да открие процедура за предварително обсъждане.

(5) Процедурата по предварителното обсъждане се провежда в секцията. На заседанието по ал. 5 присъстват поне 7 хабилитирани лица, специалисти в областта на дисертацията и/или в свързана с нея област. От тях поне четирима са професори или доктори на науките. При липса на необходимия брой хабилитирани лица, по предложение на секцията, семинарът се разширява със заповед на Директора с външни за секцията хабилитирани лица, специалисти в съответната научна област и/или професионално направление. Обсъждането се провежда в присъствието на кандидата.

(6) В резултат на обсъждането семинарът на секцията взема решение за готовността за защита на дисертацията пред научно жури и при положително становище предлага състав на журито.

(7) При положителна оценка по ал. 6 ръководителят на секцията внася доклад в НС, който в срок не повече от един месец взема решения за откриване на процедура по публична защита на дисертационния труд, за състава на научното жури и за датата на публичната защита.

(8) В срок не повече от 10 дни след решението на НС Директорът утвърждава състава на НЖ и определя дата и час за публичната защита.

Чл. 17. (1) В срок не повече от 10 дни след решението на НС кандидатът депозира в секретариата на НС следните документи:

1. заявление по образец за явяване на публична защита;
2. дисертационния труд в 5 екземпляра;
3. списък на публикациите по темата на дисертацията;
4. отразява своите индивидуални наукометрични показатели и представя доказателствен материал, че отговарят на приетите за БАН и ИИСТИ минимални изисквания;
5. копия от същите публикации в 8 екземпляра (четири на хартиен и четири на електронен носител);
6. автореферата в 10 екземпляра на български език и един екземпляр на един отмеждународните езици, който традиционно се ползва в съответната научна област;
7. справка за приносите на дисертацията, подготвена от кандидата;
8. творческа автобиография.

(2) Документите по ал. 1, т. 1, 2, 3, 4, 5 и 8 се подават на хартиен носител, а тези по ал. 1, т. 4, 5, 6 и 7 – и на електронен носител.

(3) При отрицателно становище на семинара на секцията НС предлага доработване или преработване на дисертационния труд в рамките на 6 месеца.

Чл. 18. (1) НЖ за защита на дисертация за получаване на научната степен „доктор на науките“ са в състав от седем хабилитирани лица. Членовете на НЖ трябва да отговарят на съответ-

ните минимални национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ. Най-малко четирима от членовете са външни за ИИСТИ. Определението „външни членове на НЖ“ се отнася доучени, които към датата на утвърждаване на НЖ в продължение на последните 5 години не са имали трудови правоотношения с ИИСТИ. Най-малко трима от членовете на журито трябва да са професори.

(2) В състава на НЖ по ал. 1 се предвиждат винаги 2 резервни членове: 1 вътрешен и 1 външен, които също трябва да отговарят на съответните минимални национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ.

(3) Трима от членовете на журито, двама от които са професори/доктори на науките, изготвят рецензии. Поне една от тях е от учен, външен за ИИСТИ. Останалите членове изготвят становища.

(4) Рецензентите получават по един екземпляр от дисертацията и останалите документи.

(5) Четвъртият екземпляр от дисертацията и останалите документи се предоставят на председателя на НЖ, който организира ползването им от останалите членове на НЖ.

(6) Петият екземпляр се депозира в Библиотеката на ИИСТИ при условията на чл. 12, ал. 4.

(7) Секретариатът на НС организира публикуването на рецензиите, становищата, автореферата на дисертацията на български език и на един от международните езици, който традиционно се ползва в съответната научна област на интернет-страницата на ИИСТИ.

(8) Публикацията по ал. 7 се осъществява в срок до една седмица от постъпването на рецензиите и становищата в Института и не по-късно от един месец преди окончателното заседание на научното жури.

Чл. 19. (1) За успешно защитен се счита дисертационен труд, за който има поне една положителна рецензия и е получил най-малко четири положителни оценки при защитата. Всеки член от журито публично обявява своята оценка.

(2) При успешна защита решението на НЖ е окончателно и влиза в сила от момента на вземането му.

(3) При неуспешна защита дисертацията се връща за преработване. Ако кандидатът желае, не по-късно от една година след датата на връщането се обявява нова процедура за защита. Втората процедура за защита е окончателна.

Чл. 20. За неописаните и непосочени в този раздел процедури по организацията и провеждането на публичната защита на дисертацията се прилагат правилата и реда по раздел първи на глава четвърта от този Правилник.

Глава пета **ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНИ ДЛЪЖНОСТИ В ИИСТИ**

Чл. 21 (Изм. – 9.11.2021 г.) (1) Академичната длъжност „асистент“ в Института за исторически изследвания се заема въз основа на срочен трудов договор след провеждане на конкурсна процедура и решение на Научния съвет.

(2) (Изм. – 12.07.2022 г.) Решението на Научния съвет на ИИСТИ за откриване на процедура за заемане на длъжността „асистент“ се взема по мотивирано предложение на директора на ИИСТИ или по предложение на съответната секция. Предложението включва тема, свързана с научната област на изследване на секцията и съответстваща на Стратегията за развитие на ИИСТИ и на годишните планове за изпълнението ѝ. Решението на Научния съвет се публикува на интернет-страницата на ИИСТИ в 7-дневен срок от приемането му. Срокът за подаване на документи е един месец от датата на публикуването.

(3) Кандидатите подават в ИИСТИ следните документи:

1. заявление с опис на документите, към което прилагат мотивационно писмо
2. автобиография
3. диплома за висше образование за образователно-квалификационна степен „магистър“
4. диплома за образователна и научна степен „доктор“, ако кандидатът има такава
5. медицинско свидетелство
6. свидетелство за съдимост
7. удостоверение за стаж по специалността, ако има такъв
8. други (по преценка на кандидата, напр. списък на публикации, изобретения и други научно-приложни резултати, препоръки, награди, сертификати и др.).

(4) Директорът на ИИСТИ, преди изтичане на срока за подаване на документи по ал. 2 опре-

деля по предложение на секцията, за чиито нужди е обявен конкурсът и след одобрението на Научния съвет тричленна комисия от хабилитирани лица в съответната научна област. В 3-дневен срок след изтичане на срока за подаване на документи Комисията проверява документите на кандидатите за съответствие с изискванията в обявлението, за което съставя протокол. При отказ за допускане на кандидати до участие в процедурата, недопуснатите кандидати се уведомяват писмено в тридневен срок от изготвяне на протокола на комисията, като се посочват мотивите за отказа. В 3-дневен срок от съобщението недопуснатите кандидати могат да направят писмено възражение пред директора, който се произнася в 3-дневен срок от получаването му с окончателно решение.

(5) Допуснатите кандидати се уведомяват писмено за датата, часа и мястото на провеждане на събеседване.

(6) Комисията провежда събеседване с кандидатите в срок до една седмица след изтичане на срока за подаване на възражения и/или след произнасянето на директора по подадените такива.

(7) Комисията класира кандидатите и обявява резултатите в тяхно присъствие. В тридневен срок протоколът за проведеното събеседване се внася в Научния съвет.

(8) Научният съвет утвърждава класирането на първото си заседание, но не по-късно от две седмици след получаване на протокола за проведеното събеседване.

(9) С решението на Научния съвет се определя срока на трудовия договор, който не може да бъде по-дълъг от 4 години.

(10) Извън условията по ал. 1 – 9, на академичната длъжност „асистент“ може да бъде назначен докторант, отчислен от съответното СНЗ с право на защита, но незавършил процедурата по защита на дисертационния си труд. Назначаването се извършва от директора на СНЗ след решение на Научния съвет, прието по предложение на ръководителя на първичното звено на трудов договор за срок не по-дълъг от 2 години.

(11) След изтичане на срока по ал. 9 и ал. 10 нов трудов договор със същото лице за заемане на академичната длъжност „асистент“ не може да се сключва.

Чл. 22. (1) Академичната длъжност „главен асистент“ се заема въз основа на конкурс и избор от лице, притежаващо образователната и научна степен „доктор“. Кандидатът трябва да отговаря на: минималните изисквания на БАН за съответната област на висшето образование или професионално направление и на тези, приети от НС на ИИСТИ и описани в Приложение № 1, Група от показатели „А“ – неразделна част от този Правилник; конкретните изисквания, определени от Научния съвет на ИИСТИ за всеки конкурс.

(2) (Изм. – 12.07.2022 г.) Конкурсът се обявява с решение на НС по мотивирано предложение на Директора, обосновано от предложение на съответната секция. Предложението на съответната секция включва тема, свързана с научната област на изследване на секцията и съответстваща на Стратегията за развитие на ИИСТИ и на годишните планове за изпълнението ѝ. В мотивите трябва да се аргументира необходимостта от такава длъжност за развитие на тематиката на секцията. Секцията предлага и евентуални членове на НЖ по конкурса.

(3) Конкурсът по ал. 2 се обявява в ДВ със срок за подаване на документите 2 месеца. Обявата се публикува и на интернет-страницата на ИИСТИ.

(4) Кандидатите за участие в конкурса подават заявление за допускане, придружено от следните документи:

1. автобиография по европейски образец;
2. диплома за образователната и научна степен „доктор“;
3. медицинско свидетелство;
4. свидетелство за съдимост;
5. отразяват своите индивидуални наукометрични показатели и представят доказателствен материал, че отговарят на приетите за БАН и ИИСТИ минимални изисквания.
6. списък на публикации;
7. публикациите по списъка, приложени в оригинал или като копия на хартиен и електронен носител в по един екземпляр;
8. списък на цитиранията, без автоцитирания, ако има такива;
9. други документи, удостоверяващи научни интереси и постижения.

(5) Преди изтичане на срока по ал. 3 НС обсъжда и определя с явно гласуване предложения от секцията състав на 5-членно НЖ. Членовете на НЖ трябва да бъдат хабилитирани лица и

да отговарят на съответните минимални национални изисквания. След изтичане на срока за подаване на документи за участие в конкурса, Директорът назначава журито при спазване на изискванията на чл. 20, ал. 1 от ЗРАСРБ, според който в състава на 5- членното жури се включват най-малко двама членове, външни за ИИСТИ учени. Председателят на научното жури се избира от квотата на вътрешните членове.

(5а) (Нова – 02.05.2023 г.) Преди изтичане на срока по ал. 3 НС одобрява предложен от секцията конспект, отговарящ на условията на конкурса във връзка с чл. 22 (2) от настоящия правилник.

(б) (Изм. – 02.05.2023 г.) Редовността на документите на участниците в конкурса се проверява от комисия, в която се включват Директорът или посочен от него заместник, научният секретар и ръководителят на секцията, за чиито нужди е конкурсът. До участие в конкурса се допускат кандидатите, които отговарят на законовите изисквания, включително на изискванията на БАН и ИИСТИ (Приложение 1). Проверката се осъществява до една седмица след изтичане срока на конкурса. За резултатите кандидатите се уведомяват писмено в срок до 14 дни. Уведомлението играе роля на документ за допускане/недопускане на кандидата до участие в конкурса. Уведомлението до допуснатите кандидати се придружава от конспекта по чл. 22 (5а). Допуснатите кандидати се уведомяват писмено и за датата, часа и мястото на провеждане на конкурса..

(7) Недопуснатите до конкурс кандидати имат право на обжалване. Жалбата се подава в седемдневен срок от получаване на уведомлението по ал. 6 до Директора, който назначава комисия за проверка и който взема окончателното решение.

(8) (Изм. – 02.05.2023 г.) Конкурсът се провежда не по-късно от един месец от изпращането на уведомлението по ал. 6. На заключителното заседание кандидатите представят устно изложение по определени от научното жури три теми от конспекта по чл. 22 (5а). Всеки член на журито оценява кандидатите поотделно въз основа на изпълнение на минималните изисквания на БАН и ИИСТИ, описани в Приложение 1 на този правилник, на отговорите на зададените от конспекта теми (по шестобалната система) и конкретните изисквания, определени от НС на ИИСТИ за всеки конкурс.

(9) Членовете на журито рецензират резултатите и приносите и оценяват положително или отрицателно всеки кандидат. Решенията се вземат с обикновено мнозинство и явно гласуване, за което се съставя протокол.

(10) На основание протокола по ал. 9 председателят на НЖ подготвя доклад, подписан от всички членове на НЖ, който съдържа мотивирано предложение за избор на не повече от един кандидат и го представя не по-късно от 7 дни след конкурса в НС.

(11) В срок 14 дни от постъпването на доклада по предходната алинея НС провежда избора. При избора трябва да участват най-малко 2/3 от редуцирания състав на НС. Решенията се вземат с тайно гласуване и с мнозинство повече от половината от редуцирания списъчен състав. Списъчният състав на НС не може да се редуцира с повече от една шеста, като се редуцират само членове, които се намират в чужбина, отсъстват поради болест или им е разрешен продължителен отпуск.

(12) Всички кандидати, явили се на конкурса, се уведомяват писмено за резултатите от изпита и направения избор.

(13) Спечелилият конкурса кандидат се назначава със заповед на Директора от датата на избора му от НС и е длъжен да заеме поста си до 1 месец след тази дата.

Чл. 23. (1) (Изм. – 12.07.2022 г.) Академичната длъжност „доцент“ се заема въз основа на конкурс и избор. Конкурсът се обявява с решение на НС по мотивирано предложение на Директора, обосновано от предложение на съответната секция. Предложението на съответната секция включва тема, свързана с научната област на изследване на секцията и съответстваща на Стратегията за развитие на ИИСТИ и на годишните планове за изпълнението ѝ. В мотивите се аргументира необходимостта от такава длъжност и се обосновава научноизследователската натовареност, изразяваща се в осигурена научна ангажираност на заемащия длъжността. Секцията предлага и евентуални членове на НЖ по конкурса.

(2) Конкурсът по ал. 1 се обявява в ДВ със срок за подаване на документите 2 месеца. Обявата се публикува и на интернет-страницата на ИИСТИ.

(3) Кандидатите за участие в конкурса подават заявление за допускане, придружено от следните документи:

1. автобиография по европейски образец в 7 екземпляра;
2. диплома за образователната и научна степен „доктор“;
3. медицинско свидетелство;
4. свидетелство за съдимост;
5. удостоверение за стаж по специалността;
6. списък на публикации и други научно-приложни разработки в 7 екземпляра;
7. публикациите по списъка, приложени в оригинал или като копия на хартиен носител в 3 екземпляра и на електронен носител в 4 екземпляра;
8. списък на цитиранията, без автоцитирания;
9. справка, изготвена от кандидата, за научните приноси, осъществени извън докторската дисертация;
10. отразява своите индивидуални наукометрични показатели и представя доказателствен материал, че отговарят на приетите за БАН и ИИСТИ минимални изисквания, описани в Приложение 1 – неразделна част от Правилника.
11. свидетелства за отличия, награди и постижения, свързани с научноизследователската дейност на кандидата.
12. резюмета на рецензираните публикации на български език и на един от международните езици, който традиционно се ползва в съответната научна област – 7 екземпляра, един от които на електронен носител.

(4) Преди изтичане на срока по ал. 2 НС обсъжда и определя с явно гласуване предложения от секцията състав на НЖ. Директорът назначава журито при спазване на изискванията на чл. 25 от ЗРАСРБ, според които: журито се състои от 7 члена; от тях най-малко трима са професори, поне трима са външни за ИИСТИ учени. Членовете на НЖ трябва да отговарят на съответните минимални национални изисквания.

(5) Редовността на документите на участниците в конкурса се проверява от комисия, в която се включват Директорът или посочен от него заместник, научният секретар и ръководителят на секцията, за чиито нужди е конкурсът. До участие в конкурса се допускат кандидатите, които отговарят на законовите изисквания, включително на изискванията на БАН и ИИСТИ (Приложение 1). Проверката се осъществява до една седмица след изтичане срока на конкурса. За резултатите кандидатите се уведомяват писмено в срок до 14 дни. Уведомлението играе роля на документ за допускане / недопускане на кандидата до участие в конкурса. Допуснатите кандидати се уведомяват писмено и за датата, часа и мястото на провеждане на конкурса.

(6) Недопуснатите до конкурса кандидати имат право на обжалване по реда на чл. 22, ал. 7 от този Правилник.

Чл. 24. (1) НЖ провежда конкурса в срок до 6 месеца от обявяването му в ДВ.

(2) Всички членове на журито получават по един екземпляр от творческата автобиография и от списъка на публикациите.

(3) Рецензентите получават по един комплект от публикациите на кандидата. Другите комплекти се предоставят на председателя на НЖ, който организира запознаването на останалите членове на журито с материалите.

(4) Научното жури провежда две редовни заседания. При необходимост могат да сепроведат и извънредни заседания.

(5) Първото редовно заседание на НЖ се провежда в 14-дневен срок след изтичане на срока за подаване на документите. Заседанието е закрито и се организира от ръководителя на секцията, в която е обявен конкурсът за заемане на академичната длъжност. Журито избира свой председател, който е лице, заемащо академична длъжност в Института.

(6) Председателят на НЖ е отговорен за неговата работа, включително и за спазване на сроковете по процедурата.

(7) На своето първо заседание НЖ определя от своя състав двама рецензенти, единият от които е професор. Останалите петима изготвят писмени становища.

(8) Членовете на НЖ оценяват кандидатите за заемането на академичната длъжност „доцент“ според приносите на трудовете и според изпълнението на справките по чл. 26, ал. 1 от ЗРАСРБ и приетите от НС на ИИСТИ изисквания за заемане на длъжността „доцент“. Те представят рецензиите и становищата си в срок до два месеца от определянето им в състава на НЖ. Рецензиите и становищата завършват с положително или отрицателно заключение за избор на кандидата.

(9) В срок най-малко един месец преди заключителното заседание на НЖ на интернет-страницата на ИИСТИ се публикуват изготвените рецензии и становища и резюметата на рецензираните публикации на български език и на един от езиците, който традиционно се ползва в съответната научна област.

(10) В срока по ал. 9 кандидатите имат право да представят в НЖ писмен отговор за бележките в рецензиите и становищата.

(11) НЖ провежда заключителното си заседание в срок до 6 месеца от обявата на конкурса в ДВ.

(12) На заключителното заседание на НЖ присъстват и кандидатите за заемане на академичната длъжност. Те отговарят на въпроси и бележки на НЖ.

(13) НЖ оценява кандидатите поотделно. За резултатите се съставя протокол.

(14) На основание протокола по ал. 13 председателят на НЖ подготвя доклад, подписан от всички членове на НЖ, който съдържа мотивирано предложение за избор на не повече от един кандидат и го представя не по-късно от 7 дни след проведенния конкурс в НС.

(15) В срок до 14 дни от постъпването на доклада по ал. 14 НС провежда избора по реда на чл. 22, ал. 11 на този Правилник.

(16) В срок до 14 дни след провеждането на избора кандидатите, участващи в конкурса, се уведомяват писмено за резултатите от избора.

(17) Спечелилият конкурса кандидат се назначава със заповед на Директора от датата на избора му от НС и е длъжен да заеме длъжността до 1 месец след тази дата.

(18) В срок до един месец след заемане на длъжността избраният доцент изнася публична академична лекция, организирана от ИИСТИ. Темата на лекцията трябва да бъде близка до тази на конкурса.

Чл. 25. (1) Заемането на академичната длъжност „професор“ се осъществява въз основа на конкурс и избор, проведени при условията и по реда на чл. 23 и чл. 24 на този Правилник.

(2) Кандидатите за участие в конкурса за заемане на академична длъжност „професор“ трябва да отговарят на изискванията по чл. 4, ал. 7 от този Правилник.

(3) Кандидатите за участие в конкурса подават заявление до Директора за допускане до конкурса, придружено от следните документи:

1. автобиография по европейски образец в 7 екземпляра;
2. диплома за образователната и научна степен „доктор“ и за научната степен „доктор на науките“, ако притежават такава;
3. медицинско свидетелство;
4. свидетелство за съдимост;
5. удостоверение за стаж по специалността на академичната длъжност „доцент“;
6. списък на публикации и други научноприложни разработки в 7 екземпляра;
7. публикациите по списъка, приложени в оригинал или като копия на хартиен носител в 4 екземпляра и на електронен носител в 4 екземпляра;
8. списък на цитиранията, без автоцитирания;
9. справка за научните приноси в публикации, извън тези, участвали в конкурса за „доцент“ и тези в дисертациите, с които е придобита образователната и научна степен „доктор“ и научната степен „доктор на науките“.
10. Отразяват своите индивидуални наукометрични показатели и представят доказателствен материал, че отговарят на приетите за БАН и ИИСТИ минимални изисквания, описани в Приложение 1 – неразделна част от Правилник.
11. свидетелства за постижения, отличия и награди, свързани с научноизследователската дейност на кандидата;
12. справки за изнесените лекционни курсове, участия в научни проекти, научни форуми и ръководените докторанти и дипломанти.
13. резюмета на рецензираните публикации на български език и на един от международните езици, който традиционно се ползва в съответната научна област – 7 екземпляра, един от които на електронен носител.

(4) Преди изтичане на срока по ал. 2 на чл. 23 НС обсъжда предложения от секцията състав на НЖ и определя състава на журито с явно гласуване. Членовете на НЖ трябва да отговарят на съответните минимални национални изисквания.

(5) Редовността на документите на участниците в конкурса се проверява от комисия, в която се включват Директорът или посочен от него заместник, научният секретар и ръководителят на секцията, за чиито нужди е конкурса. До участие в конкурса се допускат кандидатите, които отговарят на законовите изисквания, включително на изискванията на БАН и ИИСТИ (Приложение 1). Проверката се осъществява до една седмица след изтичане срока на конкурса. За резултатите кандидатите се уведомяват писмено в срок до 14 дни. Уведомлението играе роля на документ за допускане/недопускане на кандидата до участие в конкурса. Допуснатите кандидати се уведомяват писмено и за датата, часа и мястото на провеждане на конкурса.

(6) Недопуснатите до конкурса кандидати имат право на обжалване по реда на чл. 22, ал. 7 от този Правилник.

Чл. 26. (1) Конкурсът се провежда от НЖ в състав от седем членове – най-малко четирима от тях са професори. Най-малко трима от състава на НЖ са външни за ИИСТИ учени. Изготвят се три рецензии и четири становища.

(2) Всички членове на журито получават екземпляр от творческата автобиография и от списъка на публикациите.

(3) Рецензентите получават по един комплект от публикациите на кандидата. Четвъртият комплект се предоставя на председателя на НЖ, който организира запознаването на останалите членове на журито с материалите.

(4) НЖ провежда две редовни заседания. При необходимост могат да се проведат и извънредни заседания.

(5) Първото редовно заседание на журито се провежда в 14-дневен срок след изтичане срока за подаване на документите. Заседанието се организира от ръководителя на секцията, в която е обявен конкурсът за заемане на академичната длъжност. Заседанието е закрито – на него присъстват само членовете на НЖ. Журито избира свой председател, който е учен, вътрешен за ИИСТИ. На това заседание НЖ определя от своя състав трима рецензенти – двама професори и един доцент; единият от професорите е външен за ИИСТИ член на журито. Останалите четирима членове на НЖ изготвят становища.

(6) Членовете на НЖ представят рецензиите и становищата си в срок до два месеца от заповедта на Директора за състава на журито.

(7) В срок най-малко един месец преди заключителното заседание на НЖ на интернет-страницата на ИИСТИ се публикуват изготвените от участниците в конкурса резюмета на трудовете им, както и рецензиите и становищата на членовете на НЖ на български език и на един от международните езици, който традиционно се ползва в съответната научна област.

Чл. 27. (1) НЖ провежда заключителното си заседание в срок до 6 месеца от обявата на конкурса в ДВ.

(2) На заключителното заседание на НЖ присъстват кандидатите за заемане на академичната длъжност. Те отговарят на въпроси и бележки, направени от журито.

(3) Журито класира кандидатите с явно гласуване и обикновено мнозинство и ги предлага за избор на НС. За целта се съставя протокол, който се подписва от всички членове.

(4) На основание на протокола по ал. 3 председателят на НЖ подготвя доклад, който съдържа мотивирано предложение за избор на не повече от един кандидат и го представя не по-късно от 7 дни след проведения конкурс в НС.

(5) В срок до 14 дни от постъпването на доклада по предходната алинея НС провежда избора. При избора трябва да участват най-малко 2/3 от редуцирания състав на НС. Списъчният състав на НС не може да се редуцира с повече от една шеста, като се редуцират само членове, които се намират в чужбина, отсъстват поради болест или им е разрешен продължителен отпуск. Необходимо е поне 1/3 от състава на съвета с право на глас да бъдат професори или доктори на науките. За конкретния избор НС се разширява с членовете на академичния състав, които заемат академичната длъжност „професор“ или притежават научната степен „доктор на науките“. Решенията се вземат с тайно гласуване и с мнозинство повече от половината от присъстващите.

(6) Кандидатите, участващи в конкурса, се уведомяват писмено за резултатите от избора.

(7) Спечелилият конкурса кандидат се назначава със заповед на Директора от датата на избора му от НС и е длъжен да заеме поста си до 1 месец след тази дата.

(8) В срок до два месеца след заемане на длъжността избраният професор изнася публична академична лекция, организирана от ИИСТИ. Темата на лекцията трябва да бъде близка до тази на конкурса.

Чл. 28. (Изм. – 12.07.2022 г.) (1) Академичните длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“ могат да бъдат заети без конкурс при следните условия:

1. Някое от структурните звена на ИИСТИ има обективна потребност от кадрово подсилване с хабилитирано лице (доцент, респективно професор), която не може да бъде задоволена чрез научното израстване на някой от настоящите членове на звеното.
2. В ИИСТИ има свободна щатна длъжност;
3. Налице е кандидат, който заема същата щатна длъжност в институт на БАН или висше училище в България или държава-членка на Европейския съюз, или притежава научното звание/научните звания;
4. Кандидатът отговаря на изискванията, посочени за съответните академични длъжности в чл. 4, ал. 5, 6, 7;
5. Научният съвет, по предложение на Директора или на съответната секция, е взел решение за заемане на свободната щатна длъжност без конкурс.

(2) При възникване на обстоятелствата, описани в чл. 28, ал. 1, т. 1 и 2, Директорът може да покани едно или няколко лица, отговарящи на изискванията по чл. 4, ал. 5, съответно чл. 4, ал. 6, съответно чл. 4, ал. 7, да кандидатстват за заемането на академичната длъжност „главен асистент“, „доцент“ или „професор“ без конкурс.

(3) Кандидатите представят в ИИСТИ документите, които се изискват при кандидатстване за заемане на съответната академична длъжност и които са описани съответно в: чл. 22, ал. 4; чл. 23, ал. 3, чл. 25, ал. 3, както и копие от трудовия договор, сключен между тях и висшето училище или научната организация, в което заемат академичната длъжност „главен асистент“, „доцент“, „професор“, ако това обстоятелство е налице.

(4) Редовността на документите на кандидатите за отделните академични длъжности се проверява от комисия в състав, посочен в чл. 22, ал. 6 (за „главен асистент“), чл. 23, ал. 5 (за „доцент“), чл. 25, ал. 5 (за „професор“) в срок от четиринадесет дни от подаване на документите. Комисията изготвя протокол относно редовността на документите, който представя не по-късно от пет работни дни в канцеларията на ИИСТИ, като в същия срок протоколът се изпраща до всички членове на Научния съвет по електронен път.

При гласуването в НС се спазват изискванията съответно на чл. 22, ал. 11 (за заемане на академичната длъжност „главен асистент“), чл. 24, ал. 15 (за заемане на академичната длъжност „доцент“) и чл. 27, ал. 5 (за заемане на академичната длъжност „професор“).

(5) Трудовото правоотношение между кандидата, предложен от Научния съвет по ал. 5, и ИИСТИ възниква от момента на издаване на заповед от директора. Заповедта се издава в срок до пет работни дни от провеждане на заседанието на Научния съвет. В деня на издаване на заповедта кандидатът подписва трудов договор с ИИСТИ и в срок от един месец се задължава да постъпи на работа. Ако кандидатът не постъпи на работа в този срок, трудовото правоотношение се смята за невъзникнало.

Глава шеста **ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

§ 1. Дипломите за придобита образователна и научна степен „доктор“, за научната степен „доктор на науките“ и за избор на академичните длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“ се издават от БАН по предложение на Директора на ИИСТИ и се подписват от Директора, от Главния научен секретар на БАН и от Председателя на БАН. Дипломите са на специална хартия с лазерна защита. Връчването на дипломите става по тържествен начин в Големия салон на БАН.

§ 2. (1) На председателя, членовете, рецензентите и докладчиците на НЖ се заплащат хонорари от бюджета на ИИСТИ в размер, зависещ от съответната процедура и определен като процент от минималната работна заплата за страната.

(2) Хонорарите са с препоръчителни размери, както следва:

Процедура / длъжност	Председател на НЖ	Рецензент	Докладчик	Член на НЖ
Доктор	3/8 МРЗ*	5/4 МРЗ	1/2 МРЗ	1/4 МРЗ
Главен асистент	3/8 МРЗ	-	-	1/4 МРЗ
Доцент	1/2 МРЗ	3/2 МРЗ	-	1/3 МРЗ
Доктор на науките	5/8 МРЗ	7/4 МРЗ	3/4 МРЗ	5/12 МРЗ
Професор	3/4 МРЗ	2 МРЗ	-	1/2 МРЗ

*) МРЗ – минимална работна заплата.

Глава седма ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. На притежателите на образователната и научна степен „доктор“ и на научната степен „доктор на науките“, придобити по стария Закон за научните степени и научните звания и по сега действащия Закон за развитие на академичния състав в Република България, се изплаща месечно възнаграждение, докато лицето е на трудов договор и заема щат, съответстващ на научна длъжност в ИИСТИ, най-малко в размер съответно 1/3 МРЗ и 2/3 МРЗ.

§ 2. За признаване на дипломи за придобити в чужбина научни степени кандидатите се ръководят от чл. 8а от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН.

§ 3. Откритите и незавършили до влизането в сила на Закона за изменение и допълнение на Закона за развитието на академичния състав в Република България (обн. ДВ, бр. 30 от 2018 г., в сила от 05.05.2018 г.) процедури за придобиване на научна степен и за заемане на академична длъжност се довършват при досегашните условия и ред.

§ 4. Контролът по изпълнението на този Правилник се възлага на Директора на ИИСТИ.

§ 5. Този Правилник е приет от Научния съвет на ИИСТИ в заседанието му на 3 май 2011 г., изменен и допълнен на заседания, проведени на 4 декември 2018 г., 18 февруари 2020 г. и 9 ноември 2021 г.

Минимални изисквания на Института за исторически изследвания при БАН към научната и преподавателската дейност на кандидатите за придобиване на научна степен и за заемане на академичните длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“ по научни области и професионални направления, дефинирани съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, утвърден с Постановление № 125 на Министерския съвет от 2002 г. (ДВ, бр. 64 от 2002 г.).
(Решение на ОС на БАН от 22.10.2018 г.)

Област 2. Хуманитарни науки **Професионални направления 2.1. Филология, 2.2. История и археология, 2.3. Философия, 2.4. Религия и теология**

Таблица 1. Минимални изисквани точки по групи показатели за различните научни степени и академични длъжности

Група от показатели	Съдържание	Доктор	Доктор на науките	Главен асистент	Доцент	Професор
А	Показател 1	50	50	50	50	50
Б	Показател 2	-	100	-	-	-
В	Показател 3	-	-	-	100	100
Г	Сума от показателите от 4 до 12	30	100	-	220	220
Д	Сума от показателите от 13 до 15	-	100	-	60	120
Е	Сума от показателите от 16 до 23	-	-	-	-	100

Таблица 2. Брой точки по показатели (Област 2. Хуманитарни науки)

Група показатели	Показател	Брой точки
А	1. Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“	50
Б	2. Дисертационен труд за присъждане на научна степен „доктор на науките“	100
В	3. Хабилитационен труд – монография	100
Г	4. Публикувана монография, която не е представена като основен хабилитационен труд	100
	5. Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ или за присъждане на научна степен „доктор на науките“	75
	6. Самостоятелно издание на извори в размер не по-малък от монография	50
	7. Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация	30/n
	8. Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания/порежди научно рецензирани или публикувани в редактира-	10/n

	ни колективни томове	
	9. Студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация	45/n
	10. Студии, публикувани в нереферирани списания/поредици с научнорецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	15/n
	11. Публикувана глава от колективна монография или раздел в документално издание	20/n
	12. Съставителство на речници (само за 2.1)	40/n
Д	13. Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове	15
	14. Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране	10
	15. Цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране	5
Е	16. Придобита научна степен „доктор на науките“	40
	17. Ръководство на успешно защитил докторант (n е броят ръководители на съответния докторант)	40/n
	18. Участие в национален научен или образователен проект/програма	15
	19. Участие в международен научен или образователен проект/програма	20
	20. Ръководство на национален научен или образователен проект/програма	30
	21. Ръководство на международен научен или образователен проект/програма	40
	22. Публикуван университетски учебник или учебник, който се използва в училищната мрежа	40/n
	23. Публикувано университетско учебно пособие или учебно пособие, което се използва в училищната мрежа	20/n

ЗАБЕЛЕЖКИ:

1. „Монография“ е публикувано научно издание, което съдържа пълно и всестранно изследване на определен предмет, проблем или личност, написано от един или от няколко автори, придържащи се към един и същ възглед. Монографията е научен труд, който не повтаря или обобщава съществуващото знание, който има научен редактор и/или научни рецензенти, притежава ISBN и е в обем не по-малък от 100 стандартни страници с 1800 знака на страница. Тя съдържа разгърнато съдържание, изчерпателна библиография, като в текста има позовавания на други научни трудове;

2. „Глава от книга“ е обособено подразделение от основния текст на научен труд, който има научен редактор и/или научни рецензенти, и в което се разглежда отделен проблем или въпрос от общата тема, дефиниран в заглавието или означен с номер, публикуван в непериодично научно издание, което притежава съответно ISSN или ISBN. Тя може да бъде от един или от няколко автори;

3. „Студия“ е публикувано научно изследване в списание, сборник или самостоятелно, в което се разглеждат определени аспекти от проблеми и въпроси, има научен редактори/или научни рецензенти, притежава съответно ISSN или ISBN и обемът му е от 20 до 99 стандартни страници с 1800 знака на страница;

4. „Статия“ е публикуван научен труд, отговарящ на изискванията по т. 3, който съдържа описание на оригинални научни изследвания и е в обем до 20 стандартни страници с 1800 знака на страница;

5. „Цитат“ е позоваване на научна публикация на автора в друга научна публикация или патент. Позоваването на една публикация се счита за едно цитиране, независимо на колко места в текста е извършено;

6. „Автоцитат“ е цитат, при който цитираната и цитиращата публикация имат поне един общ автор.

7. По отношение на монографиите с повече от един автор следва да е налице задължително разделителен протокол между авторите, като, за да се зачита трудът за монографичен, авторът следва да има самостоятелно брой страници, отговарящи на дефиницията за монография. При авторство на по-малък брой страници участието на съответния автор се счита за студия/статия.

8. Прилага се различно третиране на статиите с един автор и с няколко съавтори. Коефициентът за статията трябва да се раздели поравно между съавторите, като с „n“ се означава техният брой.

9. Специфични изисквания при установяване на показателите за различните академични длъжности: а) „главен асистент“ – не се изисква изпълнение на допълнителни показатели след придобиване на образователната и научна степен „доктор“; б) „доцент“ – не могат да се повтарят доказателства (публикации и др.) по различните показатели, представени за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ и за придобиването на научната степен „доктор на науките“ (чл. 24, ал. 1, т. 3 от ЗРАСРБ); в) „професор“ – не могат да се повтарят доказателства (публикации и др.) по различните показатели, представени за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ и за придобиването на научната степен „доктор на науките“, и за заемане на академичната длъжност „доцент“ (чл. 29, ал. 1, т. 3 от ЗРАСРБ); г) в процедурите по т. „б“ и „в“ могат да се ползват и точки за публикувана книгана базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ или за присъждане на научна степен „доктор на науките“.

10. Рецензия за една публикация е приравнена на едно цитиране на същата публикация.

ТИПОВ ДОГОВОР
за подготовка на докторанти в ИИстИ-БАН редовна и задочна докторантура
по държавна поръчка

Днес, ..., между Директора на ПНЗ, Институт за исторически изследвания – БАН, ..., ръководителя на докторанта, ..., от.....(ВУ или научна организация) от една страна и от друга, докторанта на редовна/задочна докторантура по държавна поръчка ....., зачислен от НС на ПНЗ на ....., считано от ....., Протокол № ....., се сключи настоящият договор с цел уреждане на взаимоотношенията на страните при реализиране на докторантурата за периода ..... (години)

1. Директорът на ПНЗ се задължава да осигури условия за изпълнение на образователната и научна програма на докторанта като:
  - 1.1. Предоставя работно място, подходящо за обучение на докторанта и спазва не на нормативните актове за безопасни и здравословни условия на труд, съгласно спецификата на докторантурата;
  - 1.2. Предоставя достъп до информационните и комуникационни средства на ПНЗ;
  - 1.3. Съдейства за осигуряване на материални условия, необходими за реализиране на научната програма на докторанта, съгласно приетия от НС на ПНЗ проект за докторантурата и съответните му годишни индивидуални планове¹;
  - 1.4. Осигури безпрепятствено участие на докторанта в образователната програма на ЦО на БАН;
  - 1.5. Съдейства за осигуряване правата на докторанта, предвидени в нормативни актове и разпоредения, в т. ч. и в Правилника на ЦО на БАН и решения на Академичния съвет на ЦО на БАН;
  - 1.6. Следи за качествено научно ръководство на докторанта от страна на неговия научен ръководител, като при възникване на необходимост своевременно внася предложение до НС на ПНЗ за смяна на научния ръководител.
  - 1.7. Внася в НС на ПНЗ, след съгласуване с научния ръководител, предложение за прекратяване на докторантурата при системно неизпълнение по вина на докторанта на задълженията му по реализиране на образователната и научна програма.
  - 1.8. Издава заповед за спиране изплащането на стипендията на докторанта и предприема действия за възстановяване от негова страна на получената до този момент сума като стипендия, когато НС на ПНЗ вземе решение за прекратяване на докторантурата по вина на докторанта. (т. 1.8. е в сила само за докторанти зачислени на редовна докторантура).
  - 1.9. Планира и осигурява средства по защитата на дисертацията и за изготвяне на автореферата в съгласие с финансовите норми на БАН, когато защитата е в рамките на законовия срок на докторантурата или при отчисляване на докторанта с право на защита, ако в двегодишен срок след отчисляването докторантът представи всички материали по дисертацията за откриване на процедура за защита и след съответно положително решение на НС на ПНЗ.
  - 1.10. Директорът на ПНЗ се задължава да осигури целесъобразното изразходване на сумата от държавната такса приведена в ПНЗ единствено за покриване на разходи по докторантурата.
  - 1.11. Разпорежда своевременно привеждане на сумата за компютърно обучение на докторанта в ЦО на БАН, съгласно Правилника на ЦО на БАН, като част от държавната такса внасяна от докторантите;
  - 1.12. Разпорежда за своевременно внасяне на вноските за здравно осигуряване и за месечна помощ за гледане на дете, съгласно действащите законови разпоредби.

¹ В окончателния договор приет от НС могат да се конкретизират тези условия и средства, като: възможност за работа в специализирани лаборатории; ползване на специализирано оборудване, команди- ровки в страната, възможност за изработване на опитни образци, разходване на консумативи за експерименти и др. в зависимост от спецификата на темата на докторантурата и възможностите на ПНЗ или по споразумение с друго научно звено от БАН или ВУ.

- 1.13. Следи за изпълнението на настоящия договор и взема своевременни мерки при констатирани нарушения.
2. Научният ръководител на докторанта е длъжен:
  - 2.1. Да изготви проект за докторантурата, съгласно Правилника на ЦО на БАН, който да бъде внесен в НС на ПНЗ за одобрение;
  - 2.2. Да изготвя, заедно с докторанта, годишните индивидуални планове в съгласие с приетия проект за докторантурата и да ги представя своевременно, преди изтичане на всяка поредна година от срока на докторантурата, за одобрение от НС на ПНЗ;
  - 2.3. Да следи за навременното и качествено изпълнение на образователната и научна програма на докторанта, съгласно приетите годишни индивидуални планове и приетата с Правилника на ЦО кредитна система.
  - 2.4. Да информира директора и при необходимост да предлага прекратяване на докторантурата от НС на ПНЗ при констатиране на системни неизпълнения на задълженията на докторанта по негова вина;
  - 2.5. Да представя своевременно в НС на ПНЗ тримесечните (за редовните докторанти) и годишни отчети на докторанта за изпълнението на съответните индивидуални планове, както и информация и мнение за хода на докторантурата;
  - 2.6. Да съдейства на Директора за изпълнение на неговите задължения по докторантурата.
  - 2.7. Да съдейства на Директора при спазване решението на Ръководството на БАН, съгласно т. 4.8 от настоящия договор.
3. Научният ръководител има следните права:
  - 3.1. Да прави предложения до НС на ПНЗ за избор на тема и за реализиране на докторантура, съгласно предложен от него проект;
  - 3.2. Да получава годишно възнаграждение за ръководство на докторант в съгласие със законови-те норми при изпълнение на задълженията му по този договор и при наличие на средства в ПНЗ;
  - 3.3. Да му се признава като педагогическа дейност ръководството на докторанти.
  - 3.4. Да използва положителната оценка на НС на ПНЗ за дейността му по ръководене на докторантурата, при периодичното му атестиране и при присъждането му на научни степени, както и на отличия за научна и педагогическа дейност;
4. Докторантът е длъжен:
  - 4.1. Да познава и спазва всички изисквания към докторантите, отразени в нормативните актове, които се отнасят до докторантурата, в т.ч. Правилника на ЦО на БАН, решения на АС и клаузите на настоящия договор;
  - 4.2. Да заплаща в срок предвидената държавна такса;
  - 4.3. Да изпълнява в срок задълженията си по образователната и научна програма, приета от НС на ПНЗ, в съответствие с изискванията на научния си ръководител по изпълнението на тези програми и да покрива изискванията на кредитната система към Правилника на ЦО при БАН;
  - 4.4. Да изпълнява индивидуалните си планове, указанията на научния ръководител и клаузите по настоящия договор. В противен случай докторантурата може да бъде прекратена от НС на ПНЗ, съгласно т. 1.7. и т. 1.8.;
  - 4.5. Да спазва Правилника на ПНЗ, в което той е зачислен;
  - 4.6. Да спазва правилата за безопасност и здравословни условия на труд;
  - 4.7. Да спазва нормите за научен морал и научна етика;
  - 4.8. Да спазва следното решение на Ръководството на БАН от 22.03.2011 г. „Докторантът не се допуска до ползване на по-продължителни от един месец командировки или отсъствия ако има финансови задължения към обществото, в което е настанен, и други задължения към БАН, като например към библиотеки, складове за материали, инструменти и други. Дипломата на докторанта след защита може да бъде задържана, докато не изпълни споменатите финансови и материални задължения.“
  - 4.9. При прекратяване по свое желание на докторантурата да възстанови получената до този момент сума като стипендия (в срок посочен в съответната заповед на директора) по реда на

получаването ѝ, освен в случаите на прекратяване на докторантурата по здравословни причини;

4.10. Да докладва периодично най-малко един път годишно пред научния семинар на научното звено по въпроси свързани с дисертацията му, както и научни форуми, в съответствие с индивидуалните му планове, като посещава редовно научните семинари на ПНЗ. Съгласно чл. 18, ал.1 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ редовните докторанти представят и тримесечни от-чети пред ръководителя на секцията“.

4.11. При отчисляване от НС на ПНЗ с право на защита да представи след най-много двегодишен срок всички материали за откриване на процедура за защита, за да може да ползва финансовата помощ на ПНЗ по процедурата.

5. Докторантът има права:

5.1. Предвидени в нормативни актове, касаещи реализирането на докторантурите, в т.ч. Правилника на ЦО на БАН и решения на АС;

5.2. Да получава редовно и в срок държавната стипендия;

5.3. Да ползва общезитие в съответствие с правилата и възможностите на БАН до изтичане срока на докторантурата му;

5.4. Да прекрати докторантурата си по свое желание чрез молба до НС на ПНЗс произтичащи от това последствия, съгласно т. 4.9. на настоящия договор;

5.5. Да бъде безплатно обучаван в съответствие с Правилника на ЦО на БАН и в съгласие с образователната му програма, отразена в индивидуалните му планове;

5.6. По негово желание и при декларирано съгласие на научния ръководител, одобрено от директора на ПНЗ, редовният докторант има право да работи по трудови и служебни правоотношения в ПНЗ или в друга организация почасово до 4 часа дневно, когато това няма да пречи на изпълнението на образователната му и научна програма;

5.7. Да обжалва в 10-дневен срок решение на НС на ПНЗ за прекратяване на докторантура пред АС на ЦО на БАН;

5.8. При неизпълнение на задълженията на директора и научния ръководител по настоящия договор да отправи молба до НС на ПНЗ, като при неудовлетворително за него решение той може да отправи жалба до АС на ЦО при БАН и след това да търси правата си по законов ред;

5.9. Да получи необходимите средства по процедурата на защитата (в т.ч. и по отпечатването на автореферата) в съгласие с нормативните актове и разпореденията на БАН, ако е в законния срок на докторантурата или не повече от две години след отчисляване от НС на ПНЗ с право на защита, при изпълнение на условията на т. 4.11;

5.10. Докторантът има право да членува в Докторантския съвет на БАН.

6. Ако в срок от две години след отчисляване на докторанта с право на защита, докторантът не представи всички необходими материали за откриване на процедура за защита директорът на ПНЗ няма финансови ангажименти да покрие разноските по защитата.

7. Настоящият типов договор е съобразен със ЗВО, ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ, Постановления на МС, касаещи докторантурата, Закон за насърчаване на научните изследвания, Правилника на НАОА, в частта касаеща оценяване на подготовката на докторанти, Закона и Устава на БАН, Правилника на БАН, Правилника на ЦО при БАН и решения на ръководните органи на БАН, относно докторантурите.

8. Настоящият договор се съставя в три еднообразни екземпляра за всяка от страните и става валиден след неговото подписване.

9. Нерешените с настоящия договор въпроси и възникнали спорове се решават по реда на нормативната уредба, касаеща докторантурата и българското законодателство.

Директор на ПНЗ:

Научен ръководител:

Докторант: